

See lehekülg on tõlgitud masintõlkega [\[Linki\]](#). Masintõlkes võib olla vigu, mis võivad vähendada selgust ja õigsust; ombudsman ei vastuta mis tahes erisuste korral. Kõige usaldusväärsem ja õiguskindlam teave on algversioonis eespoolisel lingil (inglise keel). Lisateave on meie [keele- ja tõlkepoliitikas](#) [\[Linki\]](#).

Otsus juhtumi 1747/2018/FP kohta, mis käsitleb Euroopa Komisjoni keeldumist anda juurdepääs seadusandliku muudatusega seotud dokumentidele

Otsus

Juhtum 1747/2018/FP - **Alguskuupäev:** {0} 15/10/2018 - **Otsuse kuupäev:** {0} 28/11/2018 - **Asjassepuutuvad institutsioonid** Euroopa Komisjon (Institutsiooni poolt lahendatud) |

Juhtum puudutas Euroopa Komisjoni keeldumist anda loomade õigustega tegelevatele valitsusvälistele organisatsioonidele üldsuse juurdepääs dokumentidele, mis on seotud arvutustega, mis on tehtud loomade kasutamise hindamiseks seoses REACH-määrust muutva määruse eelnõule lisatud mõjuhindangu projektiga.

Komisjon keeldus dokumentidega tutvumisest põhjendusel, et avalikustamine kahjustaks tõsiselt tema otsustamisprotsessi kaitset.

Uurimise käigus tegi ombudsman ettepaneku, et Euroopa Komisjon hindaks uuesti kaebuse esitajate taotlust üldsuse juurdepääsuks ja võtaks seda tehes nõuetekohaselt arvesse Euroopa Kohtu hiljutist otsust, mis käsitleb juurdepääsu seadusandlike algatustega seotud dokumentidele **[1]** .

Ombudsman tegi komisjonile ettepaneku võimaldada üldsuse juurdepääs dokumentidele. Pooled teavitasid ombudsmani sellest, et dokumendid avaldati uurimise käigus ja seetõttu lõpetas ombudsman juhtumi.

[1] Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 4. september 2018, ClientEarth vs. komisjon, C-57/16 P, ECLI:EU:C:2018:660.

Kaebuse taust

1. Komisjon valmistab praegu ette ettepanekut 18. detsembri 2006. aasta määruse 1907/2006 (mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH)) muutmiseks.

2. PETA (loomade eetilise kohtlemise eest vastutav rahvas) on loomade õiguste kaitse valitsusväline organisatsioon. 6. aprillil 2018 palus PETA komisjonil anda üldsusele juurdepääs dokumentidele, mis sisaldavad loomade kasutamise hindamiseks tehtud arvutusi, et koostada esialgne mõjuhindang „REACHi lisade läbivaatamine nanovormidega ainete jaoks – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1907/2006 (mis käsitleb registreerimist, hindamist ja kaalumist) kohased elemendid“.

3. 6. juunil 2018 keeldus komisjon võimaldamast üldsuse juurdepääsu dokumentidele põhjendusel, et avalikustamine kahjustaks tõsiselt otsustamisprotsessi kaitset vastavalt määruse 1049/2001 artikli 4 lõike 3 esimesele lõigule [1] .

4. 25. juunil 2018 esitas PETA läbivaatamistaotluse (nn kinnitav taotlus).

5. Komisjon pikendas läbivaatamistaotlusele vastamise tähtaega kahel korral: 13. juulil ja 6. augustil 2018. Seejärel saatis kaebuse esitaja komisjonile e-kirja, milles märkis, et komisjoni suutmatust läbivaatamistaotlusele vastata käsitatakse keeldumisena, välja arvatud juhul, kui komisjon vastas 24. augustiks 2018.

6. Komisjon ei vastanud läbivaatamistaotlusele, mistõttu pöördus petitsioonikomisjon 5. oktoobril 2018 ombudsmani poole.

Uurimine

7. Ombudsman algatas uurimise seoses Euroopa Komisjoni keeldumisega anda üldsusele juurdepääs dokumentidele, mis sisaldavad loomade kasutamise hindamiseks tehtud arvutusi mõjuhindangu projekti „Nanovormidega ainete REACH-määruse lisade läbivaatamine – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1907/2006 (mis käsitleb registreerimist, hindamist ja kaalumist) alusel“.

Poolte esitatud väited

Komisjoni argumendid

8. Komisjon väitis, et taotletud dokumendid olid osa komisjonisisestest aruteludest ja konsultatsioonidest ning nende avalikustamine kahjustaks tõsiselt komisjoni otsustamisprotsessi. Selle põhjal ja olles jõudnud järeldusele, et kaebuse esitaja ei tõendanud ülekaalukat üldist huvi, keeldus komisjon taotletud dokumentidele juurdepääsu andmisest,

viidates määruse 1049/2001 artikli 4 lõike 3 esimesele lõigule.

9. Siiski teatas ta kaebuse esitajale, et mõju hindamise lõpparuanne tehakse üldsusele kättesaadavaks pärast seda, kui komisjoni määrus, millega muudetakse määrust 1907/2006, on vastu võetud.

Kaebuse esitaja argumendid

10. Kaebuse esitaja väitis, et REACH-määrus käsitleb märkimisväärse avaliku huviga seotud küsimusi. Kaebuse esitaja sõnul hinnatakse loomarvutustes loomade arvu, keda kasutatakse erinevates regulatiivsetes stsenaariumides. Ta märkis, et komisjon ei esitanud mõjuhindangus piisavalt teavet kasutatavate loomade hinnangulise arvu ja arvu kohta. Seega ei saa kontrollida komisjoni seisukohti selle kohta, mida need arvud ja numbrid tähendavad.

11. Lisaks märkis kaebuse esitaja, et ta arutas määruse eelnõu mitme liikmesriigi esindajatega ja jõudis järeldusele, et nad tõlgendavad erinevalt määruse eelnõu mõju loomade kasutamisele. Kaebuse esitaja lisas oma e-kirjavahetusele Ühendkuningriigi ja Saksamaaga näitena mõistmise erinevustest. Seega märkis ta, et loomade kasutamist REACH-määruse kohaldamisel saab täielikult mõista alles pärast seda, kui arvutused on tehtud avalikult kättesaadavaks ning seega kontrollitud ja läbi vaadatud enne määruse vastuvõtmist. Võttes arvesse kavandatud määruse vastuvõtmisele eelnevat lühikest ajavahemikku, leidis kaebuse esitaja, et taotletud dokumendid tuleks teha üldsusele kättesaadavaks nii kiiresti kui võimalik.

12. Seetõttu pooldas kaebuse esitaja demokraatia tugevdamist, kuigi avatus, vastutus ja kodanike õigus kontrollida kogu teavet, millel õigusaktid põhinevad. Ta leidis, et komisjon ei viinud läbi läbipaistvat konsultatsiooniprotsessi sidusrühmadega.

13. Kaebuse esitaja väitis, et „dokumendid, mida [komisjon] koostab ja arendab õigusloomeprotsessi raames, on just nende seadusandlike meetmete aluseks, millega kodanikel on õigus tutvuda“ ja et seetõttu „ei kohaldata selliste mõjuhindangute ja nendega seotud dokumentide suhtes üldist konfidentsiaalsuse eeldust“. Oma põhjendustes viitas kaebuse esitaja otsustele kohtuasjades *ClientEarth vs. komisjon* [2] ja *Turco* [3] ning kohtujurist Boti avaldusele [4]. Kaebuse esitaja leidis, et määruse (EÜ) nr 1049/2001 põhjenduse 6 kohaselt tuleks „sellised dokumendid teha võimalikult suures ulatuses vahetult kättesaadavaks“. Sellega seoses väitis kaebuse esitaja, et kõnealuste dokumentide avalikustamisest saab keelduda üksnes juhul, kui nende avalikustamine avaldaks „olulist mõju otsustamisprotsessile“, ning märkis, et kaitstud huvide kahjustamise oht peab olema mõistlikult ettenähtav ja mitte puhtalt hüpoteetiline, mida komisjon kaebuse esitaja sõnul ei tõendanud.

Ombudsmani hinnang

14. Ombudsman rõhutas käesoleva juhtumi kiireloomulisust. Kaebuse esitaja soovis juurdepääsu taotletud dokumentidele, et võimaldada tal täielikult osaleda kavandatud õigusakti

sisu üle peetavas demokraatlikus arutelus. Arvestades asjaolu, et komisjon ei teinud kinnitavat otsust õigeaegselt, pidas ombudsman asjakohaseks teha viivitamata ettepanek lahenduse kohta.

15. Ombudsman märkis, et komisjoni esialgsed otsused näivad viitavat sellele, et komisjon leidis, et on olemas üldine eeldus, et taotletud dokumentidele juurdepääsu võib keelata (sest avalikustamine võib tõsiselt kahjustada institutsiooni otsustamisprotsessi).

16. Ombudsman märkis siiski, et Euroopa Kohtu hiljutises kohtupraktikas (alates 2018. aasta septembrist) on nüüd kindlaks tehtud, et kavandatava õigusakti mõjuhinnangutega seotud dokumendid ei kuulu üldise mitteavaldamise eelduse alla [5]. Dokumendile või selle osadele juurdepääsu andmisest keeldumist tuleb põhjendada põhjendustega, millest nähtub, et juurdepääsu võimaldamine kahjustaks konkreetselt määruse 1049/2001 artikliga 4 kaitstud huvi.

17. Liidu kohtud on kindlaks teinud, et nende dokumentide avalikustamine võib suurendada õigusloomeprotsessi kui terviku läbipaistvust ja avatust ning seega tugevdada liidu demokraatlikku olemust, võimaldades selle kodanikel seda teavet kontrollida ja püüda seda protsessi mõjutada [6].

18. Ombudsman tegi seega ettepaneku, et Euroopa Komisjon teeks otsuse läbivaatamisaotluse kohta hiljemalt 5. novembriks 2018 ning võtaks seejuures nõuetekohaselt arvesse Euroopa Kohtu hiljutist otsust juurdepääsu kohta seadusandlike algatustega seotud dokumentidele [7] ja kaebuse esitaja avaliku huvi argumente.

Ombudsmani hinnang pärast lahenduse ettepanekut

19. Euroopa Komisjon on ombudsmanile teatanud, et ta avaldas dokumendid kaebuse esitajale ombudsmani uurimise käigus, tegelikult järgmisel päeval, enne kui ta sai kätte ombudsmani lahenduse ettepaneku.

20. Lisaks teatas kaebuse esitaja ombudsmanile, et pärast dokumentide saamist võttis ta komisjoniga ühendust, et küsida täiendavaid selgitusi. Komisjon esitas kaebuse esitajale viivitamata kogu asjakohase teabe. Seejärel kinnitas kaebuse esitaja, et tema kaebus üldsuse juurdepääsu kohta on lahendatud.

21. Ombudsman märgib, et komisjoni otsus käesoleval juhul tugevdab õigusloomeprotsessi õiguspärasust ning suurendab läbipaistvust ja demokraatiat Euroopa Liidus. Ombudsman tervitab komisjoni konstruktiivset lähenemisviisi probleemi lahendamisele ning positiivsele ja kiirele vastusele kaebuse esitaja taotlusele selgitada dokumentide sisu pärast nende avaldamist.

Järeldus

Uurimise põhjal lõpetab ombudsman selle juhtumi järgmise järeldusega :

Ombudsman lõpetab juhtumi vastavalt Euroopa Komisjoni otsusele.

Sellest otsusest teavitatakse kaebuse esitajat ja Euroopa Komisjoni.

Emily O'Reilly

Euroopa Ombudsman

Strasbourg, 28. november 2018

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele, kättesaadav aadressil <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32001R1049&rid=1>.

[2] Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 4. september 2018, *ClientEarth vs. komisjon*, C-57/16 P, ECLI:EU:C:2018:660.

[3] Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 1. juuli 2008, *Rootsi ja Turco*, liidetud kohtuasjad C-39/05 P ja C-52/05 P, ECLI:EU:C:2008:374.

[4] Kohtujurist Bot, kohtuasi C-57/16 P, *ClientEarth vs. komisjon*.

[5] *Eespool viidatud kohtuotsus ClientEarth vs. komisjon*, punkt 109.

[6] *Eespool viidatud kohtuotsus ClientEarth vs. komisjon*, punkt 94.

[7] Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 4. september 2018, *ClientEarth vs. komisjon*, C-57/16 P, ECLI:EU:C:2018:660.